

Objaśnienia do formularza MZ-53

Uwaga: rodzaje placówek zostały ustalone na podstawie przepisów m.in. następujących aktów prawnych:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481, z późn. zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. z 2015 poz. 1872, z późn. zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U. z 2017 poz. 1125, z późn. zm.),
4. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, z późn. zm.),
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 Nr 292, poz. 1720),
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. 2018 r. poz. 734, z późn. zm.),
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2018 poz. 1055),
9. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.),
10. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2019 r. poz. 409, z późn. zm.),
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. z 2019 r. poz. 72)
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1657, z późn. zm.).

Wiersz 01: żłobki i kluby dziecięce - zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi do lat 3 należy uwzględnić placówki istniejące przed wejściem w życie ustawy oraz nowo utworzone placówki figuruje w rejestrach wójtów, burmistrzów lub prezydentów.

Wiersz 02 i 12: publiczne i niepubliczne placówki - wg PKD - prowadzące działalność opiekuńczą, wychowawczą i edukacyjną włączając w to specjalne, dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole.

Należy tu uwzględniać także przedszkola jednooddziałowe i samodzielne oddziały przedszkolne i inne ośrodki przedszkolne, np. w środowisku wiejskim realizujące program wyrównywania szans. Należy też wliczać do ewidencji oddziały przedszkolne należące do przedszkoli lub szkół, a funkcjonujące w innych miejscowościach (tak jak są liczone dodatkowo filie szkół podstawowych i gimnazjów.

Do wiersza tego nie należy zaliczać oddziałów „zerowych” przy szkołach podstawowych, które w organizacji szkoły stanowią integralną komórkę organizacyjną odpowiadającą oddziałowi klasowemu.

Wiersz 04 i 14: szkoły podstawowe publiczne i niepubliczne (w tym filie), sportowe i mistrzostwa sportowego, ogólnokształcące artystyczne I stopnia (nie dające uprawnień zawodowych) lecz kształcących jednocześnie w zakresie szkoły

podstawowej.

W wierszu tym nie należy uwzględniać szkół podstawowych specjalnych, które zostaną wykazane w ogólnej liczbie szkół specjalnych (bez podziału na poszczególne szczeble nauczania) - odpowiednio w wierszach 08 i 18.

Wiersz 05 i 15: szkoły gimnazjalne, w tym sportowe i mistrzostwa sportowego. Do wiersza tego należy wliczyć także filie gimnazjów. W wierszu tym nie należy uwzględniać gimnazjów specjalnych, które zostaną wykazane w ogólnej liczbie szkół specjalnych (bez podziału na poszczególne szczeble nauczania) - odpowiednio w wierszach 08 i 18.

Wiersz 06 i 16: w tych wierszach należy wykazać łączną liczbę liceów ogólnokształcących i liceów uzupełniających ogólnokształcących.

W wierszu tym nie należy uwzględniać liceów specjalnych, które zostaną wykazane w ogólnej liczbie szkół specjalnych (bez podziału na poszczególne szczeble nauczania) - odpowiednio w wierszach 08 i 18.

Wiersz 07 i 17: w tych wierszach należy wykazać łączną liczbę szkół branżowych.

Wiersze 08 i 18: kształcenie specjalne organizowane jest dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnej i może być realizowane w systemie szkolnym na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej. Do kategorii tej należy zaliczyć także edukację w szkołach przysposabiających do pracy (tj. 3-letnich szkół specjalnych na podbudowie programowej gimnazjum. Po zakończeniu nauki uczeń otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkoły i przysposobieniu do pracy. Ukończenie tego typu szkoły nie przewiduje dalszej kontynuacji nauki) oraz edukację w innych szkołach zawodowych, gdzie indziej nie sklasyfikowanych.

W wierszach tych należy podać łączną liczbę wszystkich szkół specjalnych bez podziału na poszczególne szczeble kształcenia.

W rubrykach tych nie należy uwzględnić szkół i przedszkoli funkcjonujących w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych. (w wierszu 8 -szkoły specjalne funkcjonujące samodzielnie; w wierszu 11 - specjalne zespoły szkół; w wierszu 18 - szkoły specjalne w zespołach szkół)

Wiersze 09 i 19: szkoły policealne - na podstawie PKD - są to szkoły zorganizowane na podbudowie programowej ponadgimnazjalnej szkoły ogólnokształcącej, w których nauka trwa nie dłużej niż 2,5 roku i umożliwia absolwentom liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych uzyskanie tytułu zawodowego lub dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe na poziomie średnim technicznym lub równorzędnym, np. *policealne szkoły artystyczne, pomaturalne szkoły bibliotekarskie i animatorów kultury*.

Wiersz 20: warsztaty szkolne - są to placówki, które realizują zadania z zakresu przygotowania praktycznego uczniów, wynikające z programu nauczania dla danego zawodu oraz w zakresie przysposobienia do pracy dla uczniów gimnazjów. W w/w wierszu należy wykazać tylko placówki wchodzące w skład zespołu szkół.

Wiersz 21: placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnym w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

W wierszu tym należy uwzględnić tylko placówki wchodzące w skład zespołu szkół.

Wiersz 22: W wierszu tym należy uwzględnić tylko placówki inne wchodzące w skład zespołu szkół np. schroniska szkolne, ogród jordanowski itp.

Wiersze 25 i 26: są to placówki, które realizują zadania z zakresu przygotowania praktycznego uczniów, wynikające z programu nauczania dla danego zawodu oraz w zakresie przysposobienia do pracy dla uczniów gimnazjów.

W wierszu 25 należy wykazać wszystkie placówki funkcjonujące samodzielnie.

W wierszu 26 należy wykazać także inne objęte nadzorem placówki kształcenia praktycznego, tj. placówki kształcenia ustawicznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, w których naukę zawodu odbywają uczniowie szkół zawodowych.

Wiersze 28 i 30: szkolnictwo wyższe publiczne i niepubliczne

Wiersz 35: bursy i internaty - placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnym

w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

W wierszu tym należy uwzględnić wszystkie placówki funkcjonujące samodzielnie.

Wiersz 36: młodzieżowe ośrodki wychowawcze - placówki całodobowe, prowadzące działalność w ciągu całego roku kalendarzowego (w których nie są przewidziane ferie szkolne), dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji jako resocjalizacyjno-wychowawcze, a dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim jako resocjalizacyjno-rewalidacyjne.

Wiersz 37: młodzieżowe ośrodki socjoterapii- placówki całodobowe działające w ciągu całego roku kalendarzowego (w których nie są przewidziane ferie szkolne), prowadzone dla dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym mogą być zagrożone niedostosowaniem społecznym lub uzależnieniem i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz specjalistycznej pomocy psychoedukacyjnej.

Wiersz 38: specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze - placówka całodobowa, prowadząca działalność przez cały rok szkolny, jako placówka w której są przewidziane ferie szkolne, dla dzieci i młodzieży, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły (i/lub przedszkola) w miejscu zamieszkania. Są przeznaczone w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- niesłyszących i słabo słyszących;
- niewidomych i słabo widzących;
- z niepełnosprawnością ruchową;
- z autyzmem;
- ze sprzężonymi niepełnosprawnościami;
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym.

Wiersz 39: specjalne ośrodki wychowawcze - placówka całodobowa, prowadząca działalność przez cały rok szkolny, jako placówka w której są przewidziane ferie szkolne, dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnej opieki wychowawczej i zajęć rewalidacyjnych ze względu na występujące niepełnosprawności lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

Wiersz 40: placówki działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rozumieniu której należy uwzględniać placówki opiekuńczo-wychowawcze, typu interwencyjnego, socjalizacyjnego lub wielofunkcyjnego, zapewniające dzieciom i młodzieży całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspakają ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewniają korzystanie z przysługujących (na podstawie odrębnych przepisów) świadczeń zdrowotnych i kształcenia, w tym np. domy dziecka, pogotowia opiekuńcze, całodobowe ogniska wychowawcze itp.

Wiersz 41: Domy opieki społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie - działających na podstawie ww. ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej - jako placówki świadcząc usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających oraz zapewnienia pobierania nauki, uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, uczenia i wychowania przez doświadczenia życiowe.

Wiersz 42: do kategorii inne placówki z pobytem całodobowym należy umieścić placówki objęte bieżącym nadzorem sanitarnym, których nie można zaklasyfikować do żadnej kategorii placówek w wierszach od 34 do 42 (np. ochotnicze hufce pracy lub działające na podstawie przepisów resortu sprawiedliwości - zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich, itp.).

Wiersz 44: zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - są to placówki, których celem jest wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny, w których dziecko jest objęte opieką i wychowaniem w placówkach wsparcia dziennego dwóch typów, tj.:

- *opiekuńczej* - prowadzonej w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego;

- *specjalistycznej* - w której realizowany jest program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapia pedagogiczna, psychologiczna, rehabilitacja, resocjalizacja.

Wiersze 45 - 50: zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w *sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach* - są to placówki realizujące zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, opiekuńcze, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne, mające na celu m.in.:

- rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębianie wiedzy,
- kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu, przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Wiersz 52: domy wczasów dziecięcych - placówki przeznaczone do okresowego pobytu dzieci i młodzieży (dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, z wyłączeniem szkół policealnych) w celu wspierania ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnienia ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowania zachowań prozdrowotnych, z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych.

Wiersz 53: w rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 25 maja 2018 r. w *sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki* - „zielone/białe ” szkoły to imprezy wyjazdowe związane z realizacją programu nauczania.

Wiersz 54: schroniska młodzieżowe - placówki całoroczne mające na celu upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży krajoznawstwa i różnych form turystyki jako aktywnych form wypoczynku, m.in. przez zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom tanich miejsc noclegowych.

Nie należy uwzględniać tu schronisk sezonowych, organizowanych na bazie szkoły, bursy lub internatu.

Wiersz 57: podmioty nie ujęte w powyższych wierszach, w tym podmioty działalności gospodarczej tj.: działalność edukacyjna, opiekuńcza w odniesieniu do dzieci.

DZIAŁ 1.

Kolumna 1 i 2 - dane liczbowe wg stanu na dzień 31 grudnia roku sprawozdawczego.

Kolumna 2 dotyczy placówek, w których została przeprowadzona kontrola pozwalająca na całościową ocenę stanu higieniczno - sanitarnego placówki pozwalająca sporządzić dalszą część druku Mz-53

Kolumna 3 - dotyczy wszystkich kontroli przeprowadzonych przez lub w imieniu państwowego inspektora sanitarnego, podejmowanych z urzędu oraz na podstawie interwencji lub wniosków ludności, jak również w ramach specjalnych akcji.

Każda kontrola powinna być zakończona protokołem oraz wpisem do książki kontroli.

Kolumna 4 - liczba dzieci i młodzieży zapisanych do szkoły w skontrolowanych placówkach, wg danych ustalonych podczas ostatniej kontroli w roku sprawozdawczym.

Kolumna 6 - jako zły stan higieniczno-sanitarny należy uznać negatywną sytuację w tym zakresie, stwierdzoną na podstawie ostatniej kontroli sanitarnej (przeprowadzonej w roku sprawozdawczym) w wyniku której wydano decyzję administracyjną, wystawiono mandat karny i/lub zastosowano doraźne zalecenia do stałego przestrzegania, a dotyczące bieżących spraw porządkowych.

W kolumnie tej nie należy wykazywać placówki, w której w wyniku kontroli stosowano postępowanie mandatowe za uchybienia porządkowe, ale ponowna kontrola w tym samym roku sprawozdawczym nie wykazała takich uchybień; należy ją traktować jako placówkę, w której doszło do poprawy stanu czystości i porządku.

Kolumna 7 - w kategorii złego stanu technicznego należy uwzględnić budynki wymagające kapitalnego lub częściowego remontu, przy czym pod pojęciem remontu należy rozumieć wykonywanie w obiekcie robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego lub modernizacji, a nie jedynie prac stanowiących bieżącą konserwację.

DZIAŁ 2.

Kolumny 12 i 13 - należy wykazywać te placówki i oddziały, w których negatywnie oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych z punktu widzenia wymogów higieny procesów nauczania i wydano zalecenia poprawy. (tj. wydano decyzje administracyjne, wystąpienie pokontrolne PIS lub zalecenia w protokole).

DZIAŁ 3.

Wiersz 01 i 06: w wierszu tym należy uwzględnić wypoczynek w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie.

Wiersz 02 i 07: w wierszu tym należy uwzględnić wypoczynek w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku (szkoły, bursy, agroturystyka, sezonowe ośrodki wypoczynkowe).

Wiersz 03: w wierszu tym należy uwzględnić obozy pod namiotami zarówno bez stałej infrastruktury komunalnej jak i ze stałą bazą sanitarną np. stacje harcerskie, campingi, biwaki, pola namiotowe.

Kolumna 1 - należy wykazać liczbę wszystkich placówek, które zostały wpisane do wykazu placówek sezonowych w bazie wypoczynku MEN.

Kolumna 7 - należy wykazać placówki, w których stwierdzono uchybienia higieniczno-sanitarne, w tym zaniedbania czystości i porządku, niedostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, brak ciepłej wody do mycia, uchybienia w zakresie warunków do prowadzenia żywienia, itp.

Kolumna 9 - należy wykazać wszystkie uzasadnione interwencje odnotowane w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży (pionu higieny dzieci i młodzieży, komunalnej i bezpieczeństwa żywienia PIS).

Kolumna 10 - należy wykazać te placówki, w których wydano decyzję na wyłączenie z użytkowania całości lub części obiektu oraz te, których dotyczyły wnioski do Kuratora Oświaty o zamknięcie placówki ze względu na zagrożenie zdrowia uczestników.

DZIAŁ 4.

Tabela 1.

Kolumna 5 - należy wykazać wszystkie nowe decyzje merytoryczne wydane w roku sprawozdawczym przez pion higieny dzieci i młodzieży na placówki nauczania i wychowania, uczelnie wyższe oraz pozostałe placówki stałe i sezonowe.

Kolumna 6 - należy wykazać tylko decyzje merytoryczne zmieniające termin wydane w roku sprawozdawczym przez pion higieny dzieci i młodzieży na placówki nauczania i wychowania, uczelnie wyższe oraz pozostałe placówki stałe i sezonowe.

Kolumna 7 - należy wykazać wszystkie decyzje merytoryczne wyegzekwowane w roku sprawozdawczym przez pion higieny dzieci i młodzieży.

Kolumna 8 - należy wykazać tylko decyzje merytoryczne wydane w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, a wyegzekwowane przez pion higieny dzieci i młodzieży w roku sprawozdawczym.

Kolumny 9 - 11 - należy wykazać wszystkie decyzje płatnicze oraz mandaty karne wydane przez piony higieny dzieci i młodzieży na placówki nauczania i wychowania, uczelnie wyższe oraz pozostałe placówki stałe i sezonowe.

Kolumna 12 - należy wykazać wszystkie wystąpienia pokontrolne mające na celu poprawę stanu sanitarnohigienicznego w kontrolowanych placówkach nauczania i wychowania, uczelniach wyższych oraz pozostałych placówkach stałych i sezonowych.

Tabela 2. W tabeli Nr 2 należy wykazać tylko decyzje merytoryczne wydane w roku sprawozdawczym (nie dotyczy decyzji zmieniających termin). W przypadku decyzji wydanej na 5 punktów zamieszczonych w tabeli, decyzję tę wykazujemy w 5 wierszach tabeli.

DZIAŁ 5.

Kolumna 4 - sala zastępcza /rekreacyjna - w tym także inne sale do specjalistycznych zajęć sportowych, np. siłownie, sala rytmiki, fitness, do gimnastyki korekcyjnej, itp. oraz ewentualnie basen.

Kolumny 3 - 9 - dotyczą infrastruktury do WF, bez pełnego zaplecza socjalno - sanitarnego jak to ma miejsce w szkolnych zespołach sportowych.

Kolumny 10 - 11 - jako szkolny zespół sportowy należy rozumieć zespół pomieszczeń składający się z jednej lub dwóch sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, gabinet wychowania fizycznego - pokój nauczycieli wf (przy salach gimnastycznych wielkości I, może być wspólny ze schowkiem sprzętu sportowego).

Za adekwatne do wielkości szkoły należy przyjąć:

Dla sal sportowych przewidzianych do realizacji, przy nowoprojektowanych lub istniejących budynkach szkolnych realizowanych, po roku 1984:		
Sala sportowa - wielkość IV	o wymiarach: 42,0 x 18,0 x 7,2 m (z możliwością podziału na dwie sale: o wymiarach 30,0 x 18,0 i 18,0 x 12,0)	dla szkół o 32, 33 i 41 pomieszczeniach do nauki
Sala sportowa - wielkość III	o wymiarach: 30,0 x 18,0 x 7,2 m	dla szkół o 24 i 25 pomieszczeniach do nauki
Sala sportowa - wielkość II	o wymiarach: 24,0 x 12,0 x 6,0 m	dla szkół o 14 pomieszczeniach do nauki
Sala sportowa - wielkość I	o wymiarach: 18,0 x 9,0 x 5,4 m	dla szkół o 9 pomieszczeniach do nauki
Sala rekreacyjna	o powierzchni 34 m ² i wysokości 3,0 m	dla szkół o 3 pomieszczeniach do nauki i szkół filialnych z przedszkolem
<i>Dla szkolnych sal sportowych, wybudowanych przed 1984 r., jako wystarczające warunki do wf należy umownie przyjąć zespół sportowy z salą wielkości I</i>		

Kolumna 18 - należy uwzględnić placówki (niezależnie od posiadanej infrastruktury do WF), w których jakiekolwiek grupy uczniów podczas WF ćwiczą na korytarzach lub w innych nie przystosowanych do tego miejscach.

Uwaga: Suma liczb w kolumnach od 3 do 11 oraz kolumny 17 powinna, dać liczbę szkół skontrolowanych (kolumna 2), odpowiednio dla poszczególnych wierszy.

Kolumny 19 - 24 - należy wykazać placówki, które niezależnie od posiadanej infrastruktury do WF korzystają z infrastruktury poza placówką.

DZIAŁ 6

Kolumna 3 - liczba placówek posiadających podłączenie do wodociągu miejskiego/gminnego- należy uwzględnić te placówki, które są podłączone do sieci wodociągowej zgodnie z definicją w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437).

Kolumna 4 - liczba placówek posiadające własne ujęcie wody - należy uwzględnić te placówki, które posiadają instalację kanalizacyjną zgodnie z definicją w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 r. poz. 1065).

Kolumny 6 - 8 - brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej - należy uwzględnić te placówki, które nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej zgodnie z definicją w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Kolumna 9 - korzystanie z ustępów zewnętrznych - w kolumnie tej należy uwzględniać te placówki, w których dzieci i młodzież korzysta tylko i wyłącznie z ustępów zewnętrznych (bez możliwości korzystania z sanitariatów wewnątrz placówki).

Nie należy brać pod uwagę placówek, które np. w wyniku modernizacji i rozbudowy zostały skanalizowane, oddano do użytku sanitariaty wewnętrzne ale pozostałe z wcześniejszego okresu ustępy zewnętrzne dają możliwość korzystania z nich w dalszym ciągu lub gdy ustępy zewnętrzne zostały zamknięte (dzieci i młodzież z nich nie korzysta) jednak fizycznie istnieją na terenie placówki.

Kolumna 10 - niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych - za punkt odniesienia należy przyjąć standardy dostępności określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie

warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Kolumna 11 - jako właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej należy uznać sanitariaty uczniów, w których jest dostęp do: bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego przy lub w kabinach wc, a także zapewniony jest właściwy stan techniczny oraz sanitarno - higieniczny pomieszczeń i armatury sanitarnej.

Kolumna 13 - należy wykazać placówki, w których brak jest bieżącej ciepłej wody w sanitariatach dla dzieci i młodzieży, przy czym okresowy dostęp - tylko w sezonie grzewczym oraz niezapewnienie ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach należy uznać jako nie spełnienie warunku do utrzymania higieny.

DZIAŁ 7.

Wiersz 1. Należy podać czas, w minutach, przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełniania formularza na co składa się czas przeznaczony na zebranie danych w placówce (czas kontroli i dojazdu), czas zliczania, analizy i korekty danych.

Wiersz 2. Należy podać czas , w minutach, potrzebny na wypełnienie formularza sprawozdawczego (wprowadzenie danych).